

Podřezávání větve (o suchu a divném boji s ním)

Tisková zpráva Alternativy středočeské D3
Praha, 29. 4. 2019

Českou republiku děsí sucho. Už během dubna zasáhlo 99 procent území, většinou jde o stav sucha výjimečného až extrémního. Pro přírodu začíná boj o přežití, pro lidi zatím minimálně o komfort. Zprávy jsou varující, ale naslouchá jim jen část společnosti. Ta druhá, mocnější, dále připravuje projekty, které stav ještě zhorší, a které mohou jednoho – pravděpodobně ne příliš vzdáleného – dne mít katastrofální důsledky.

Ministr životního prostředí Richard Brabec přiznal, že se ČR dostala do situace, kterou klimatologové původně předpokládali pro roky 2040 až 2050. K suchu se na mezinárodní konferenci Ochrana vody v přírodě 17. dubna vyjádřil i premiér Babiš, ministr zemědělství Miroslav Toman, ministr životního prostředí Richard Brabec, prezident Agrární komory Zdeněk Jandajsek a další. Sucho začíná politiky zajímat, bijí na poplach.

Na celé situaci jsou alarmující dva aspekty. Prvním je moment zdánlivého překvapení. Oficiální zprávy vyznívají tak, že sucho nás zaskočilo, infrastruktura na něj není připravena, vláda teprve začíná jednat. Ale o překvapení ze sucha nemůže být řeč! Vědci i neziskové organizace na něj upozorňují minimálně od roku 2010, o zranitelnosti vodního režimu se mluví dlouhodobě (bylo to téma ekologů ještě za komunistického režimu). Ovšem ti, kdo o problému mluvili, byli označováni za ekoretoristy, alarmisty, jejich hlas byl umlčován. Je ostatně známo, kdo národu vsugeroval, že planeta není zelená, ale modrá. Bohužel, teď ta modrá právě začíná mizet.

Druhým alarmujícím momentem je snaha státu pokračovat v projektech, které jsou v daném kontextu nebezpečné a mohou mít katastrofální následky. O jedním z křiklavých případů, středočeské dálnici D3 jsme psali již loni, bohužel se nic nezlepšilo, sucho se zhoršuje a plán na oslabování a ničení krajiny se pomalu posouvá dál. Obrovská, 60kilometrová stavba s mnoha tunely a mosty krajinu vysuší a místní zdroje vody zničí (dálnice prochází mokřady, vodními zdroji okolních vesnic atd.). Hrozí nejen ztráta vody v podzemí a ve studních, zničení mokřadů a znečištění potoků a vodních nádrží. Dálnice zhorší celkový vodní, a tím i tepelný režim rozsáhlé krajiny, zhorší tak její obyvatelnost a zvětší její zranitelnost.

Intenzivně posilovat zadržetí vody v půdě?

Hydrogeologie projektu je zcela nedostatečně a nekvalitně zpracovaná, rizika obrovská – např. průchod trasy poddolovaným územím na Jílovsku znamená ohrožení propady starých důlních děl, změnu hydrologických poměrů širšího území a další zvyšování nákladů na stavbu. Nejlevnějším a nejefektivnějším řešením problému sucha při tom je v první řadě přestat sucho vytvářet! V daném kontextu je stavba středočeské dálnice D3 o to podivnější, že její projekt vůbec nezohledňuje pozitivní vliv na spojení do Prahy prostřednictvím nového železničního koridoru Praha – Budějovice či záhy dokončené dálnice D4 nebo pokles dopravy na D1 v důsledku dokončení D35.

Na výše zmíněné konferenci premiér Babiš m.j. uvedl, že „musíme ... intenzivně posilovat zadržetí vody v půdě“, že „vláda bude i nadále přijímat opatření, jejichž cílem bude zmírnit

dopady sucha na našem území,“ a že místní samosprávy musí přijmout „opatření, které povedou k úsporám ve spotřebě vody a obecně k hospodárnému nakládání s vodou“. Ve světle plánování střeďočekské dálnice jsou všechny tyto výroky postaveny na hlavu. Voda se v půdě nebude zadržovat, naopak, zničíme její přirozený koloběh, vykáčíme lesy, zabetonujeme obrovský kus krajiny. Nepřijme se opatření na zmírnění dopadů sucha, naopak, udělá se vše pro to, aby ty dopady byly co největší. A místní samosprávy, které se skutečně snaží v místě, jim svěřeném, o krajinu a vodu pečovat? Obce v dotčeném území stát nutí přijmout zhoubný projekt, vnucuje jim dálnici, která jejich obyvatelům sebere vodu, a vodovod, který jim – v režii dálniční lobby – přinese placenou vodu ze Želivky.

Kdo a jak bude doplňovat vodu do Želivky, ale nikdo neví.